

سنجش شاخصه‌های رضایت‌مندی سکونتی کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال پسر در مرحله عملیات صوری آرمان‌گرا، مورد مطالعاتی: مجتمع‌های مسکونی نوساز کریم‌آباد در شهرستان تنکابن*

مژده صیادی^۱ - شیدا خوانساری^{۲*} - مریم ارمان^۳

۱. دانشجوی دکتری معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.
۲. استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران (نویسنده مسئول).
۳. استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۶/۰۶ تاریخ اصلاحات: ۹۸/۰۸/۰۸ تاریخ پذیرش نهایی: ۹۸/۱۱/۲۹ تاریخ انتشار: ۹۹/۱۲/۳۰

چکیده

با توجه به اهمیت در نظر گرفتن رضایت ساکنان مجتمع‌های مسکونی به خصوص کودکان لازم است شاخصه‌های رضایت‌مندی ایشان شناسایی و همچنین کیفیت محیطی معماری این مجتمع‌ها مورد ارزیابی قرار گیرد. در سال‌های اخیر ساخت مجتمع‌های مسکونی بلندمرتبه و مداخله آن‌ها در بافت خانه‌های ویلایی در منطقه کریم‌آباد شهرستان تنکابن رو به افزایش بوده و تأثیرات این موضوع بیش‌تر گروه کم‌سالان را که دوره بلوغ فکری و آرمانی خود را طی می‌کنند تحت شعاع قرار داده است. از این رو مقاله درصدد است که به بررسی شاخصه‌های رضایت‌مندی سکونتی در دوره سنی مشخص و با تأکید بر جنسیت (مذکر) و ارزیابی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر آن، بپردازد که از طریق تحلیل ویژگی‌های شاخص محدوده سنی عملیات صوری (۱۱-۱۵ سال) و به تفکیک صفات ذهنی و عینی افراد جامعه، واقع در مجتمع‌های مسکونی نوساز منطقه کریم‌آباد در شهرستان تنکابن انجام می‌شود. نوع پژوهش، کاربردی و به لحاظ روش آمیخته (کیفی و کمی) و از نوع تحقیق توصیفی-تحلیلی است و در بخش دیدگاه‌های نظری و مروری بر مطالعات پیشین از روش توصیفی و برای دستیابی به روابط علی و شناخت همبستگی و روابط بین متغیرها و شاخص‌ها، روش تحلیلی-پیمایشی استفاده شده است. که در این راستا علاوه بر مصاحبه، پرسشنامه بسته-پاسخ به کار گرفته شده است. نتایج حاصل نشان می‌دهد اولویت انتخاب کودکان از ابعاد رضایت‌مندی به جنبه‌های ذهنی و آرمان‌گرایانه معطوف می‌شود و البته در این سنجش صفات عینی به‌عنوان بعد دوم تأثیرگذاری و هم‌راستا با اثرات صفات ذهنی در میزان رضایت‌مندی کودکان مؤثر می‌باشد و می‌توان گفت با توجه به این که هرچند کودکان در مرحله سنی عملیات صوری دارای دیدگاه انتزاعی هستند و تفکراتشان به آرمان‌گرایی منجر می‌شود مؤلفه‌های عینی، از نگاه کودکان آرمان‌گرا نادیده گرفته نشده است.

واژگان کلیدی: کودکان، تفکر صوری، آرمان‌گرایی، صفات عینی و ذهنی، رضایت سکونتی.

* مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری تخصصی معماری در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین با عنوان «بررسی شاخصه‌های رضایت‌مندی سکونتی در ارتباط با تفکر صوری آرمان‌گرا (نمونه مورد مطالعه: معماری مجتمع‌های مسکونی نوساز شهرستان تنکابن)» است که توسط نویسنده اول با راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم می‌باشد.

** E_mail: sheidakhsari@yahoo.com

۱. مقدمه

امروزه تحقیق در مورد مسکن و بحث سکونت علاوه بر مطالعه ابعاد فیزیکی، در بردارنده جنبه‌های ساختاری، عملکردی و هویتی محیط مسکونی نیز می‌باشد (Mo- hammadpour Zarandi, & Daroudi, 2016, p. 39). فضای سکونتی، مهم‌ترین کاربری زمین در مناطق شهری است و تهیه آن بزرگ‌ترین بخش از مخارج خانوار ایرانی را تشکیل می‌دهد. مفهوم رضایت‌مندی سکونتی از مسکن و مجتمع‌های مسکونی، از مفاهیم پیچیده‌ای بوده که تعیین عوامل تأثیرگذار آن نیازمند پژوهش‌های بسیار است. با تعیین و فراهم نمودن شرایط مناسب برای همه اقشار سنی درون مجتمع و به دنبال آن برنامه‌ریزی و طراحی محله‌ها، می‌توان احساس رضایت‌مندی و ارتباط بین ساکنان مجتمع‌های مسکونی و محله را ایجاد و یا تقویت نمود (Shahbanian, & Haji Hosseini, 2014, p. 260). اغلب در طراحی و پس از آن، رضایت‌مندی افراد با پیروی از مراحل سنی و با توجه به ویژگی‌های خاص دوره‌ها که در مرحله عملیات صوری شاخص‌تر می‌شود، مورد سنجش قرار نمی‌گیرد. انسان در این دوره سنی با داشتن آرزوهای غیرواقعی که از آرمان‌گرایی ناشی می‌شود، سعی در تغییر وضعیت موجود و بهبود آن دارد. تا این که زمانی فرا می‌رسد که این آرمان‌گرایی را با افزایش قدرت تفکر عقلانی و توسعه تجارب اجتماعی رها می‌سازند. لذا پژوهش پیش رو با توجه به پیشینه تحقیق و مدل‌های ارزیابی ارائه شده که در ادامه به آن اشاره خواهد شد سعی بر ارزیابی مؤلفه‌های تأثیرگذار بر رضایت‌مندی سکونتی در سطح جامعه آماری معرفی شده (کودکان در مرحله سنی عملیات صوری) دارد. اصولاً جامعه مورد بررسی تحقیقات پیشین در این راستا به بزرگسالان محدود شده و تاکنون تحقیقات بسیار اندکی در این زمینه با محدوده‌های سنی زیر ۱۸ سال صورت پذیرفته است و نادیده گرفتن این افراد که مرحله حساس زندگی خود را طی می‌کنند باعث ایجاد لطمت روانشناختی می‌شود. بنابراین ابتدا عوامل معماری تأثیرگذار (متغیرهای مستقل) در میزان رضایت‌مندی سکونتی دوره سنی مذکور (متغیر وابسته) مورد تحقیق قرار خواهد گرفت. با توجه به نگاه انتزاعی و جسورانه تفکر صوری آرمان‌گرا به زندگی از مجموعه صفات ذهنی و عینی به وجود آمده در این مرحله از زندگی شاخصه‌هایی با توجه به مبانی نظری تحقیق استخراج می‌شود و در ادامه با توجه به این شاخصه‌ها نمونه مورد مطالعه (کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال) از نظر ارزیابی میزان رضایت‌مندی کیفیت سکونتی مورد سنجش قرار می‌گیرد. لذا با استناد به آنچه گفته شد می‌توان پرسش‌ها و فرضیه اصلی تحقیق را طرح کرد که به شرح زیر می‌باشد:

- چه شاخصه‌هایی از مؤلفه‌های عینی و ذهنی در مجتمع‌های مسکونی، رضایت‌مندی کودک را در سنین ۱۱ تا ۱۵ سال فراهم می‌آورند؟

- مؤلفه‌های عینی و ذهنی هر کدام به چه اندازه در رضایت‌مندی کودکان آرمان‌گرا سهیم و مهم می‌باشند؟ فرضیه اصلی:

با توجه به این که هرچند کودکان در محله سنی عملیات صوری دارای دیدگاه انتزاعی هستند و تفکراتشان به آرمان‌گرایی منجر می‌شود مؤلفه‌های عینی، از نگاه کودکان آرمان‌گرا نادیده گرفته نمی‌شود.

۲. پیشینه پژوهش

مطالعه درباره کیفیت محیط شهری و رضایت‌مندی در ایران به طور نسبی جدید است. محققان متعددی درصد کشف عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر ارزیابی کاربران از رضایت محیط مسکونی هستند. علاوه بر متغیرهای مذکور مشخصات سنی جامعه آماری (بزرگسالان، نوجوانان و کودکان) نیز در رضایت آن‌ها از محیط تأثیرگذار است (Tebbi Masroor & Rezaee Moayyed, 2015, p. 64).

امروزه تحقیقات زیادی در سراسر جهان در زمینه رضایت‌مندی سکونتی انجام شده است که در مورد اثر ویژگی‌های فیزیکی محیط ساخته شده و عوامل اجتماعی بر سه بعد رضایت مسکونی - رضایت مسکن یا محله یا همسایگان تمرکز می‌کند. این تحقیقات نشان می‌دهد که ویژگی‌هایی مانند: دسترسی، پوشش درخت و نوع آسفالت، فضاهای عمومی و فضاهای خصوصی، چشم‌انداز مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های رضایت‌مندی افراد از محله و فضاهای سکونتی است (Ibrahim Abass & Tuck-er, 2018, p. 36). همچنین عواملی مانند: جنس، نسل و وضعیت اقتصادی و مالکیت مسکن در رضایت افراد از مسکن محل سکونتشان تأثیرگذار است (Lin & Li, 2017, p. 76).

بررسی سطح رضایت‌مندی محیط مسکونی خانوار، موضوع پژوهش‌های مختلفی است. رسی^۱ در سال ۱۹۵۵ اصلی‌ترین پژوهش را در زمینه عوامل مؤثر بر رضایت‌مندی سکونتی خانوارها انجام داد. پس از رسی در خلال دهه ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ رضایت‌مندی مسکونی برای مدتی در زمینه طراحی داخلی و معماری در مجتمع‌های مسکونی، مورد استفاده قرار گرفت و از دهه ۱۹۸۰ تا به امروز، در جهت ارزیابی و بهبود عملکرد وضعیت مسکن، اندازه‌گیری می‌شود (Brandstetter, 2011, pp. 56-80). در این میان رضایت از واحد همسایگی در ایجاد رضایت‌مندی سکونتی نقش بسیار مهمی دارد تأکید آن بر ارزیابی ذهنی از کیفیت زندگی می‌باشد (Aiello, Ardone, & Scopelli-ti, 2010, pp. 264-275). دیوید اسمیت^۲ اولین جغرافی‌دانی بود که درباره کیفیت زندگی، رفاه و عدالت اجتماعی در جغرافیا صحبت کرد. او برای بررسی کیفیت زندگی، رفاه و عدالت اجتماعی از شاخص‌های اجتماعی ذهنی و عینی استفاده کرد (Tebbi Masroor & Rezaee Moayyed, 2015, p. 63). مطابق تحقیقات آرگونز^۳ و آمیگو^۴ (۱۹۹۷)

۳. چارچوب نظری تحقیق

در این بخش با توجه به بررسی‌های انجام شده در سطوح مختلف از قبیل: رضایت‌مندی، بحث سکونت و در نهایت رضایت‌مندی سکونتی و ویژگی‌های دوره سنی عملیات صوری به جمع‌بندی مطالعات انجام شده جهت رسیدن به دیگرام کلی پژوهش پرداخته می‌شود.

۳-۱- کودک و مراحل رشد شناختی

تعیین محدوده سنی کودک در کشورهای مختلف متفاوت است. در ماده اول کنوانسیون حقوق کودک، منظور از کودک، افراد انسانی زیر ۱۸ سال است. در ماده یک قانون حمایت از حقوق کودکان سن زیر ۱۸ سال به‌عنوان کودک تعیین شده است (Rokh, 2012, p. 45). ژان پیازه^۹، روان‌شناس فرانسوی از اولین روانشناسانی بود که مراحل رشد کودک را در پژوهش‌های گسترده در زمینه شکل‌گیری مفاهیم مختلف شناختی همچون: مکان، فضا، زمان، علیت، عدد، قانون انجام داده و محدوده سنی را با توجه به نحوه تخیل و زبان‌آموزی، رفتار و اخلاق بیان کرده است (Ibid, p. 46).

صفات عینی محیط تبدیل به صفات ذهنی شده و در حس رضایت تأثیر می‌گذارند. صفات ذهنی نیز متأثر از ویژگی‌ها و خصوصیات شخصی افراد استفاده‌کننده از است (Rafieian, Asgari, & Asgarizadeh, 2008, p.). اوکوها^۵ و بیمیش^۶ پژوهش‌هایی را در سال ۱۹۹۷ بر روی ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی ساکنین انجام دادند و از نتایج آن این بود که خانوارها با زمینه‌های مختلف اجتماعی- اقتصادی، دارای سطوح متفاوت از خواسته‌ها، تحمل و نگرش نسبت به رضایت‌مندی مسکونی می‌باشند (Galster & Hesser, 1981, pp. 735-758). براندشتر^۷ در پژوهشی در سال ۲۰۰۴، پس از تجزیه و تحلیل‌های گسترده، شش متغیر را به‌عنوان شاخص‌هایی که تأثیر زیادی در فرآیند رضایت‌مندی مسکونی دارند، استخراج کرد که این شش متغیر عبارت‌اند از: سن، روند زندگی خانوار، درآمد خانوار، میراث مالی، مالکیت خانه و انگیزه آخرین جابجایی مسکونی (Brandstetter, 2011, pp. 56-80). در مطالعه دیگری که در مورد رضایت‌مندی مسکونی انجام گرفت، ربولین^۸ بر روی ارتباط بین اعتقادات مذهبی، فرهنگ و رضایت‌مندی از محیط مسکونی بحث می‌کند (Hur & Morrow Jones, 2008, pp. 619-635).

جدول ۱: مراحل رشد شناختی کودک از دیدگاه پیازه

دوره سنی مرحله موردنظر	مراحل توسعه فکری کودک
۰-۲ سالگی	۱. مرحله حسی- حرکتی ^{۱۰}
۲-۷ سالگی	۲. مرحله پیش عملکردی ^{۱۱}
۲-۴ سالگی	الف) پیش ادراکی ^{۱۲}
۴-۷ سالگی	ب) شهودی ^{۱۳}
۷-۱۱ سالگی	۳. عملکردهای عینی ^{۱۴}
۱۱-۱۵ سالگی	۴. عملکردهای صوری ^{۱۵}

(Adapted from Simatwa, 2010, pp. 366-369)

مشخص می‌شود (Friedman, 1989, p. 310). این دوره حداقل ۱۰ تا ۲۰ سالگی و یا ۱۲ تا ۱۹ سالگی را در برمی‌گیرد. ساختمان‌ها و فضاها بر سلامتی، رشد فیزیکی، ذهنی و اخلاقی کودکان و به دنبال آن بزرگسالان تأثیر می‌گذارند (Hanachi & Azad Armaki, 2012, p. 90).

۳-۲- مرحله سنی عملیات صوری

در واقع دوره نوجوانی همراه با انتقال جسمی تدریجی از وضعیت کودکی به بزرگسالی است که از طریق تغییر در جسم، افزایش ظرفیت تفکر انتزاعی، افزایش جهت‌گیری‌ها به آینده و کنترل داخلی و آگاهی‌های گسترده‌تر از محیط

جدول ۲: ویژگی‌های دوره عملیات صوری و برداشت‌های نظری آن

ویژگی‌های دوره عملیات صوری (۱۱-۱۵ سال)	برداشت‌های نظری
افزایش تفکر انتزاعی و نظام‌مند	خیال‌پردازی (آرزوهای غیر واقعی و آرمانی) و دوراندیشی بازنمایی مکان
افزایش جهت‌گیری‌ها به آینده	آینده‌نگری سکونتی
آگاهی‌های گسترده‌تر از محیط	مکاشفه محیط و مکان سکونتی
فکر فرد بیشتر در محدوده ادراک‌های حسی و بازنمایی‌های روانی دور می‌زند (به کار بردن صورت‌های ذهنی و نمادی و مفاهیم فرضی).	ادراک حسی و عاطفی عمیق‌تر از مکان

ویژگی‌های دوره عملیات صوری (۱۱-۱۵ سال)

برداشت‌های نظری

فرضیه‌سازی، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی و توصیف فرآیندهای استدلالی تفسیر مسائل اندیشه در نگاه به آینده (توانایی نامحدود فکر)

اندیشیدن به تفکرات خود (خودمحوری و خود مرکز بینی) و آرمان‌گرایی و بهتر خواستن (نپذیرفتن واقعیات و ایراد سازماندهی آن برای سطوح بالاتر و استقلال طلبی گرفتن از وضع موجود)

زمان گذاشتن برای تفریح در فضای سکونتی روابط اجتماعی و تعامل محیطی

۳-۳- رضایت‌مندی سکونتی

دو جنبه؛ طبیعت و ارزش آن در رشد شناختی و فیزیکی کودکان (Chawla & Heft, 2002, pp. 201-216) و تعادل بین نظم و بی‌نظمی قابل بررسی است (Blinkert, 2004, pp. 104-106) مطالعات انجام گرفته در مورد کودکان و رضایت‌مندی آن‌ها از محل سکونت‌شان از حضور و تعامل آنان دارد و به نوعی به مشارکت کودکان و نوجوانان و نقش آنان در ایجاد محیط مناسب جهت رسیدن به کیفیت و رضایت‌مندی مسکونی می‌پردازد (Daroudi, Jah, anshahloo, & Shahriary, 2015, pp. 125-141).

نکته مشترک در همه مطالعات صورت پذیرفته این است که تفاوت‌های سنی در ارزیابی و کاربرد مکان‌ها در بین کودکان و نوجوانان، متناسب با افزایش سن تغییر می‌کند. در برداشت مفهومی مباحث و مطالعات نظری در رابطه با رضایت‌مندی سکونتی کودکان اغلب به برخی ویژگی‌ها و صفات ساختاری و شخصی اشاره می‌شود که در دو پارامتر عینی (کالبدی) و ذهنی (غیرکالبدی) خلاصه شده‌اند که در ادامه بدان به‌عنوان شاخصه‌های پژوهش اشاره می‌شود.

۳-۵- صفات ذهنی و عینی دخیل در رضایت‌مندی سکونتی

در مطالعات مختلف، ویژگی‌های عینی و ذهنی در ایجاد رضایت‌مندی، مشخص شده‌اند. معیارهای عینی ویژگی‌هایی است که علاوه بر ملموس‌تر بودن، درک و انتظارات مشابهی از آن‌ها در بین ساکنان وجود دارد. مانند: عمر و اندازه مسکن یا دسترسی و در مقابل معیارهای ذهنی آن‌هایی هستند که افراد از آن‌ها تلقی یکسانی ندارند و بیش‌تر تحت تأثیر ویژگی‌ها، خواست‌ها و تمایلات فردی قرار دارند (Mozafari, Latifi, & Berk, poor, 2016, p. 84).

رضایت‌مندی سکونتی معادل حس رضایتی است که فرد از مسکن فعلی خود که در آن زندگی می‌کند، درک و یا تجربه می‌کند. در این راستا متغیرهای متعدد مؤثر بر ارزیابی کاربران، مورد بررسی قرار گرفته است. متغیرهای زیبایی، وسعت و ناحیه طبیعی، تعامل اجتماعی، ایمنی خدمات و تسهیلات نگهداری و آسایش محیطی از جمله مهم‌ترین این متغیرها هستند (Behzadfar & Ghaziza, deh, 2011, p. 16). رضایت‌مندی سکونتی را می‌توان وضعیتی دانست که افراد علاوه بر تسهیلات کالبدی بر مسائل اجتماعی و فرهنگی و مناسبات بین ساکنان نیز توجه دارند (Choudhury, 2005, pp. 2-5).

۳-۴- نظریه‌های مرتبط با رضایت‌مندی سکونتی کودک

در پژوهش‌های اخیر که بر روی کودکان ۸ تا ۱۶ سال برای آشنایی با رشد اولویت مکانی آن‌ها در منطقه مسکونی انجام گرفت، این نتیجه حاصل شد که کودکان کم سن مکان‌ها را براساس قابلیت‌ها انتخاب می‌کنند، در حالی که کودکان بزرگ‌تر تمایل دارند مکان‌ها را به خاطر ویژگی‌های شناختی خود و یا خصوصیات زیباشناختی انتخاب کنند (Gharehbaglou, Einifar, & Izadi, 2013, p. 72).

مکان‌های آرام و خلوت برای تفکر، به اندازه برخی از جاذبه‌ها و قابلیت‌های آشکار، برای آنان اهمیت دارد. چیزی که کودکان بیش از همه از آن بیزارند، توهین به نظراتشان در خصوص محیط است. از دیگر مفاهیم مطرح در رابطه با نگرش کودک به محیط فیزیکی و عینی پیرامون، موضوع‌هایی چون مکان بازی آزاد است که از

جدول ۳: استخراج عوامل مؤثر در صفات ذهنی و شاخصه‌های تأثیرگذار آن در رضایت‌مندی

صفات ذهنی		معیارها و مؤلفه‌ها	
منبع	شاخصه‌ها	معیارها و مؤلفه‌ها	منبع
(Michelson, 1966, pp. 355-360)	زمانی که همسایه رضایت‌بخش باشد. شخص شرایط فعلی و سکونتی خود را بهتر ارزیابی می‌کند.	همسایه‌ها و روابط عمومی	میزبانی
(Naghdi, Balali, & Mohammadrezaee, 2016, pp. 455-475)	حس تعلق و خاطرات	مدت اقامت	رستگاری
(Lang, 2012, p. 53)	تماس اجتماعی و هویت نمادین (امنیت اجتماعی)		

صفات ذهنی

منبع	شاخصه‌ها	معیارها و مؤلفه‌ها
(Carp & Carp, 1982, pp. 295-312)	سن، رابطه معنی‌دار خطی مثبتی با ادراک کیفیت محیط و رضایت‌مندی دارد، احساس امنیت	سن و جنسیت عوامل شخصی متغیر مستقل
(Gifford, 1999, pp. 21-29)	عوامل جمعیتی، شخصیتی، ارزش‌ها، انتظارات، مقایسه با سایر سکونت‌گاه‌ها و امید به آینده	خصوصیات فردی
(Galster & Hesser, 1981, pp. 735-758)	مشابه‌سازی سکونتی- ارزیابی معیارهای سازنده سکونتگاه واقعی و همسایگان	شرایط سکونتی
(Baba & Austin, 1989, pp. 763-780)	اقشار بالاتر از پایین‌تر راضی‌تر- مالکان از مستأجران راضی‌تر	موقعیت اجتماعی
(Naghizadeh, 2001, pp. 90-103)	فراهم آمدن امکان ارتباط مناسب اعضاء آن با یکدیگر و حتی با سایر نزدیکان	حریم شخصی عوامل فرهنگی
(Lawson, 2001, p. 167)	یک بعد زیستی برای هویت، انگیزش و امنیت ادراکی- روانی	قلمرو
(Rapaport, 2012, p. 110)	وجود خانه امکان شخصی‌سازی ایجاد می‌کند.	شخصی‌سازی

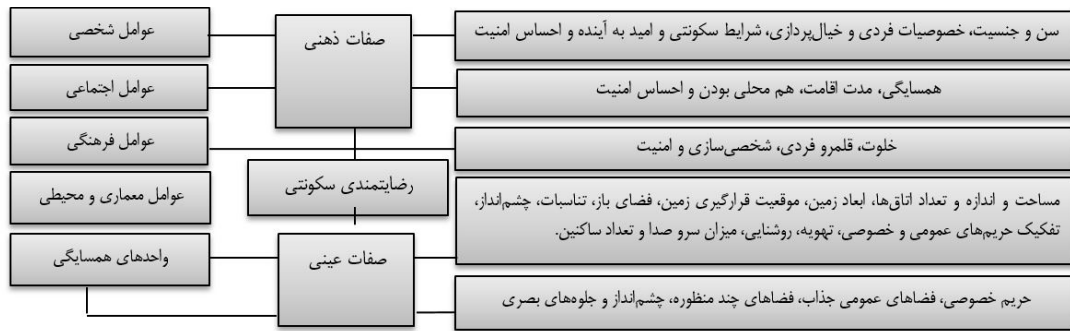
جدول ۴: استخراج عوامل مؤثر در صفات عینی و شاخصه‌های تأثیرگذار آن در رضایت‌مندی

صفات عینی

منبع	شاخصه‌ها	معیارها و مؤلفه‌ها
(Abdul Mohit, Ibrahim, & Razidah Rashid, 2010, p. 17)	کیفیت محل زیستی و سکونت ابعاد جغرافیایی و منطقه‌ای	ابعاد و مساحت زمین موقعیت زمین عوامل محیطی متغیر مستقل
(Behzadfar & Ghazizadeh, 2011, pp. 15-24)	نمای ساختمان‌های مجتمع و مجاور نیاز به فضای مکمل همراه با فضاهای داخلی آپارتمان‌ها جهت تأمین نیازهای تفریحی	منظر فضای عمومی مسکونی
(Gifford, 1997, pp. 16-45)	حریم خصوصی بخش مهمی از درک خود و هویت خود است.	حریم خصوصی رابطه‌های همسایگی
(Dempsey, Bramley, & Power, 2011, pp. 293)	تأثیرات بصری واحدهای مجاور (فضاهای عمومی جذاب در روز و شب)	نمای ساختمان‌ها
(Bentley, Alcock, Murrain, McGlynn, & Smit, 2004, pp. 5-8)	ترکیب قوی مکان‌هایی که می‌توانند برای اهداف مختلفی مورد استفاده قرار بگیرند.	انعطاف‌پذیری
(Hamid & Babamiri, 2012, p. 311)	موجب فعال‌سازی و برانگیختگی می‌شود و هیجان‌پذیری و زنده دلی را افزایش می‌دهد.	فضای سبز و منظر

نمودار زیر با استفاده از تعاریف و مبانی نظری بر اساس مؤلفه‌های ذهنی و عینی تأثیرگذار در رضایت‌مندی سکونتی استخراج شد.

شکل ۱: مدل تحلیلی رضایت‌مندی سکونتی

توجه به محدودیت سن و جنسیت (در منطقه کریم‌آباد) ۱۳۵ نفر است که پس از محاسبه تعداد نمونه از طریق فرمول کوکران به ۱۰۰ نفر رسید.

n اندازه نمونه، N تعداد افراد جامعه، d سطح خطا، Z مقدار آماره توزیع نرمال با عدد ۱.۹۶ و سطح خطای ۰.۰۵، p نسبت توزیع صفات و q نسبت عدم توزیع آن می‌باشد که در این پژوهش به دلیل احتمالی بودن توزیعات یکسان و معادل ۰.۰۵ در نظر گرفته شده است.

رابطه ۱. فرمول کوکران

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left[\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right]}$$

از آنجایی که افراد جامعه از تجانس و همگونی برخوردار نیستند برای محدود کردن تحقیق، شش مؤلفه زیر به عنوان عوامل مداخله‌گر شناسایی شدند: خصوصیات اقلیمی، خصوصیات فرهنگی، خصوصیات فردی، مدت اقامت، بافت شهری، خصوصیات اقتصادی، سیاسی و مدیریتی.

۵. معرفی محدوده مورد مطالعه

شهر تنکابن یکی از شهرستان‌های استان مازندران در شمال ایران است. منطقه مسکونی کریم‌آباد در ضلع شمال غربی آن واقع است. برج‌سازی‌های نامتعارف در این منطقه باعث شده است بیش‌تر اقشار کم سن که دروه بلوغ فکری و آرمانی خود را طی می‌کنند تحت شعاع قرار گیرند. لذا تحقیق بر اساس محدوده مسکونی نوساز به شکل آپارتمان که در تضاد با منطقه ویلایی هم جوار می‌باشد به کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال پسر اختصاص دارد که شامل ۱۶ آپارتمان مسکونی به ترتیب، ۳۶، ۳۰، ۲۱، ۱۰، ۸ و ... واحده است.

شکل ۲: موقعیت محدوده شهرک کریم‌آباد نسبت به شهر تنکابن

(Google Earth & the Authors' Adaptation)

۴. روش پژوهش

با توجه به ماهیت موضوع پژوهش، روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد، و برای دستیابی به روابط علی و روابط بین متغیرها و شاخص‌ها، روش تحلیلی-پیمایشی استفاده شده است. ابتدا با شناسایی متغیرهای مؤثر بر مسئله، شاخص‌های مربوطه مشخص شده است و سپس با ابزار پرسشنامه و به صورت میدانی اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری شدند. سعی شده است ویژگی‌های متغیرهای تحقیق به‌عنوان پلی ارتباطی بین مؤلفه‌های ذهنی تأثیرگذار و مؤلفه‌های عینی بر جامعه اصلی پژوهش مورد بررسی قرار گیرد. با پیش فرض ثابت بودن عوامل فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و همچنین مشاهدات میدانی مشخص شد که کودکان جنس مذکر وقت بیشتری را در بیرون از مجتمع‌های آپارتمانی می‌گذرانند (توجه به عینیات) و به‌عنوان جامعه آماری تحقیق انتخاب شدند. علاوه بر آن در جهت کامل شدن روند کار برای به کارگیری گویه‌ها در پرسشنامه از مصاحبه اشباع شده استفاده شده است. داده‌ها تکمیل شده و با استفاده از روش رگرسیون چندمتغیره و نرم‌افزار SPSS.19 مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفته است. جامعه آماری در این تحقیق شامل ۱۰۰ نفر از کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال پسر در مجتمع‌های مسکونی نوساز کریم‌آباد شهرستان تنکابن می‌باشد که پس از تکمیل پرسشنامه حدود ۱۳ نفر از جامعه حذف گردیده‌اند. برای اطمینان از روایی ابزار اندازه‌گیری از روش لاوشه؛ همچنین برای بررسی همسانی درونی گویه‌های پرسشنامه از تکنیک آلفای کرونباخ استفاده شده است. در طرح پیشنهادی به دلیل عدم امکان دسترسی به تمامی افراد جامعه آماری از روش نمونه‌گیری به صورت احتمالی طبقه‌بندی شده استفاده می‌شود. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران محاسبه شده است. لازم به ذکر است حجم کلی جامعه با

موثر در فرآیند تحقیق از مصاحبه اشباع شده از جامعه آماری در ارتباط با رضایت سکونتی و محیط زندگی استفاده شد.

۶. شناسایی و دسته‌بندی عوامل مؤثر در رضایت‌مندی کودکان مرحله عملیات صوری (آرمان‌گرا)

جهت تخلص داده‌های مربوطه و پیمایش شاخصه‌های

جدول ۵: شاخص‌های به‌دست آمده از طریق مصاحبه با کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال در مجتمع‌های نوساز منطقه کریم‌آباد

ردیف	شاخص‌های عنوان شده از جانب کودکان در ارتباط با مصاحبه	نحوه پاسخ به شاخص‌ها
۱	میزان وابستگی به مکان	میل به ماندن در محیط
۲	ازدحام و شلوغی	کاهش امنیت و عدم تمایل به ساخت آپارتمان
۳	امکانات رفاهی	تمایل به بهبود امکانات رفاهی، تفریحی، ورزشی در نزدیکی محل زندگی
۴	ساخت آپارتمان‌ها، تخریب ویلاهای مسکونی و فضای سبز	عدم تمایل به ساخت و سازه‌های جدید
۵	روابط با واحدهای همسایگی	داشتن آشنایی و نوعی عادت و میل به برقراری روابط
۶	نیاز به فضاهای بازی و تفریحی در آپارتمان	ضروری دانستن فضای تفریحی و بازی در آپارتمان
۷	رشد تعداد برج‌ها و آپارتمان‌های مسکونی	افزایش واحدهای مسکونی در نتیجه افزایش جمعیت
۸	چشم‌انداز	تخریب مناظر و لطمه زدن به طبیعت
۹	بیگانگی (همسایگان)	ناآشنایی با برخی از همسایگان هرچند کم، به دلیل مهاجرت افراد بیگانه
۱۰	موقعیت قرارگیری نسبت به شهر	نسبتاً مطلوب

با توجه به عوامل مختلف تعیین شده در مصاحبه‌ها مشخص شد که میل به انتزاع به آینده در مباحث گفتاری بیش‌تر این کودکان قابل مشاهده است. شاخص‌های ذهنی (همسایگی‌ها، مدت اقامت، شرایط سکونتی و خصوصیات

جدول ۶: مفاهیم مورد استفاده از ابعاد ذهنی و عینی رضایت‌مندی در مصاحبه با کودکان

مفاهیم	صفات ذهنی	صفات عینی
همسایگی‌ها و عادت به محل	موقعیت جغرافیایی	
وجود همسالان و هم بازی‌ها	تخریب مناظر	
بهبود امکانات رفاهی و ایجاد مجموعه‌های تفریحی و ورزشی	وجود فضای بازی و تفریح	
دل بستگی به مکان زیستی	کاهش امنیت با ازدحام برج‌های سکونتی	
مدت اقامت	حریم‌های خصوصی	

جدول ۷: ابعاد مطرح در مصاحبه با کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال

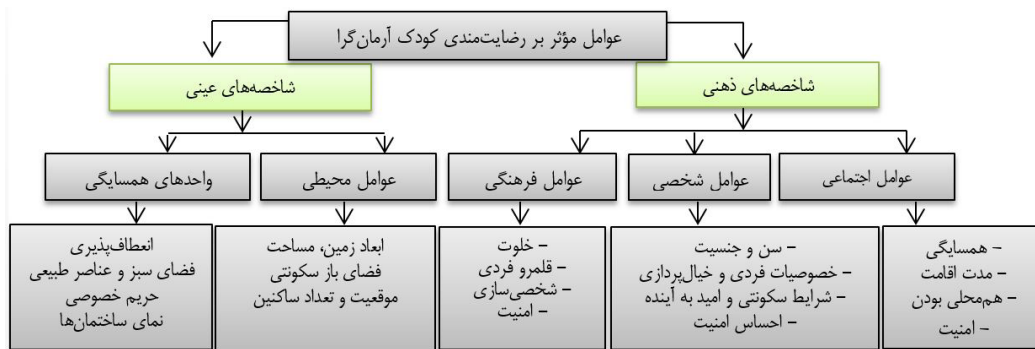
همسایگی	شاخصه‌های رضایت‌مندی سکونتی
محیطی	
فرهنگی	
اجتماعی	
شخصی	

به دست آمد که در واقع به عنوان نگرش‌های اصلی تحقیق مدنظر می‌باشند.

۷. عوامل مؤثر بر رضایت‌مندی سکونتی کودک آرمان‌گرا

با توجه به متون نظری تحقیق و مصاحبه شاخصه‌هایی

شکل ۳: عوامل مؤثر بر رضایت‌مندی کودک آرمان‌گرا

جهت اجرای این پرسشنامه در جامعه می‌باشد.

۸. پایایی و روایی ابزار سنجش

میزان آلفای کرونباخ پژوهش ۰.۸۸۹ بوده که حد بالایی

جدول ۸: میزان پایایی پرسشنامه

رضایت‌مندی کودک آرمان‌گرا از مجتمع‌های مسکونی نوساز کریم‌آباد تنکابن	تعداد گویه‌ها	میزان آلفای کرونباخ
	۳۰	۰.۸۸۹

کم‌تر از ۳ برای X^2/df مبین برازش مناسب و خوب داده‌ها به وسیله مدل‌های سنجش و اندازه‌گیری سازه‌های تحقیق می‌باشد. اعتبار و سازگاری درونی سازه‌های تحقیق، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده است. بعد از تأیید شاخصه‌ها توسط متخصصین معماری، آزمون آن بر روی ۱۰۰ نفر از کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال منطقه کریم‌آباد تنکابن در قالب پرسشنامه ۳۰ سؤالی اعمال شد که ۸۷ پاسخنامه ملاک کار قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل استنباطی و نرمال بودن مؤلفه‌ها، ابتدا از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد، که نشان داد سطح معنی‌دار به دست آمده در کلیه شاخص‌های صفات ذهنی (عوامل اجتماعی، شخصی و فرهنگی) و عینی (عوامل محیطی - واحدهای همسایگی) بیش‌تر از ۰.۰۵ و بنابراین شاخص‌ها دارای توزیع نرمالی می‌باشند.

برای بررسی روایی شاخص‌ها از روش تحلیل عامل تأییدی استفاده شد. تحلیل پایایی، روایی همگرا و تأیید صلاحیت مؤلفه‌های رضایت‌مندی در نرم‌افزار لیزرل به دست آمد. همچنان‌که نتایج جدول (۱۰) نشان می‌دهند، شاخص‌های برازندگی (IFI, RFI, NFI, NNFI, CFI) به دست آمده از تحلیل عامل تأییدی مرتبه اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم در طیف ۰.۹۷ تا ۰.۹۹ قرار دارند که بیش‌تر از سطح آستانه ۰.۹۰ توصیه شده در متون تحقیق است؛ و نشان می‌دهند مدل‌های سنجش و اندازه‌گیری سازه‌های تحقیق از سطح برازندگی بسیار خوبی برخوردار هستند. به علاوه مقدار RMSEA به دست آمده از تحلیل عامل تأییدی کلیه مراتب در طیف ۰.۰۲۴ تا ۰.۰۳۲ قرار دارند که کم‌تر از مقدار توصیه شده ۰.۰۵ بر طبق متون تحقیق است. شایان ذکر است که مقدار RMSEA بیش‌تر از ۰.۰۵ و کم‌تر از ۰.۰۸ مبین یک برازش نسبتاً خوب است. همچنین مقدار

جدول ۹: شاخص‌های برازندگی مدل‌های سنجش و اندازه‌گیری سازه‌های تحقیق

شاخص نیکویی برازش	شاخص نسبی برازش	شاخص فرازیده برازش	شاخص تطبیقی برازش	شاخص هنجار نشده برازش	شاخص هنجار شده برازش	ریشه میانگین مربعات خطاهای برآورد	نسبت مجذور کای دو به درجه آزادی	درجه آزادی	مجذور کای دو
۰.۹۰	۰.۹۷	۰.۹۹	۰.۹۹	۰.۹۹	۰.۹۸	۰.۰۲۵	۱.۳۰	۱۰۱۱	۱۳۱۹.۸۸

شاخص عوامل اجتماعی

شاخص نیکویی برازش	شاخص نسبی برازش	شاخص فزاینده برازش	شاخص تطبیقی برازش	شاخص هنجار نشده برازش	شاخص هنجار شده برازش	ریشه میانگین مربعات خطاهای برآورد	نسبت مجدور کای دو به درجه آزادی	درجه آزادی	مجدور کای دو
شاخص عوامل شخصی									
۰.۹۷	۰.۹۸	۱	۱	۰.۹۹	۰.۹۹	۰.۰۳۱	۱.۴۶	۵۹	۸۶.۳۵
شاخص عوامل فرهنگی									
۰.۹۹	۰.۹۹	۱	۱	۱	۱	۰.۰۳۲	۱.۴۸	۱۰	۱۴.۷۵
شاخص عوامل محیطی									
۰.۹۶	۰.۹۸	۱	۱	۱	۱	۰.۰۳۱	۱.۴۸	۱۰	۱۴.۷۵
شاخص عوامل همسایگی									
۰.۹۸	۰.۹۷	۱	۱	۱	۱	۰.۰۳۰	۱.۴۸	۱۰	۱۴.۷۵

جدول ۱۰: نتایج آزمون کالموگروف اسمیرنوف پیرامون نرمال بودن داده‌ها

کلموگروف-اسمیرنوف	آماره	مقدار احتمال
عوامل اجتماعی	۰.۶۹۳	۰.۷۲۲
عوامل شخصی	۰.۸۴۴	۰.۴۷۵
عوامل فرهنگی	۰.۶۱۹	۰.۸۳۹
عوامل محیطی	۰.۷۴۲	۰.۴۳۵
همسایگی‌ها	۰.۵۱۲	۰.۴۷۰

مورد مقایسه قرار گرفته است. آماره t تک نمونه‌ای (یعنی: مقایسه با عدد ثابت یا نسبت فرضی سطح متوسط) بدین منظور استفاده می‌شود. بدیهی است مقدار میانگین بیش‌تر از ۳ (در جدول آماره‌های توصیفی زیر) و همچنین مقدار مثبت آماره t و p -value کم‌تر از ۰.۰۵ (در جدول آزمون فرض t) منجر به تأثیر معنادار هر یک از عوامل خواهد بود.

۹. یافته‌های پژوهش (میانگین نظرات، انحراف معیار، آمار T ، SIG)

پس از سنجش نظرات افراد جامعه مورد بررسی از طریق پرسشنامه میانگین نظرات آنان نسبت به انواع شاخص‌های مؤثر در رضایت‌مندی سکونتی با سطح متوسط میانگین توزیع آماری (نمره ۳ حد وسط طیف لیکرت ۵ درجه‌ای)

جدول ۱۱: آزمون فرض t تک نمونه‌ای

مقایسه با عدد ثابت ۳ یعنی سطح متوسط	میانگین	انحراف معیار	آماره t	Sig	گویه‌ها
۱. وجود چشم‌اندازهای درون منطقه	۴.۶۴	۰.۵۶۲	۲۰.۶۰۵	۰.۰۰۰	
۲. ایجاد اماکن فرهنگی مانند: کتابخانه محلی، کافی‌نت و غیره در محدوده برج‌های سکونتی	۳.۲۰	۰.۴۷۳	۱۴.۶۳۹	۰.۰۰۰	
۳. توجه به فضای باز درون مجموعه‌ها	۴.۷۸	۰.۴۶۴	۲۷.۰۸۷	۰.۰۰۰	
۴. برج‌های سکونتی منطقه به صورت نامنظم و پراکنده رشد کرده‌اند و واحدها مساحت مناسب ندارند.	۴.۰۴	۰.۵۷۰	۱۲.۹۰۲	۰.۰۰۰	
۵. شدت برج‌سازی و تراکم در منطقه در عدم رضایت	۴.۶۸	۰.۶۵۲	۱۸.۱۹۸	۰.۰۰۰	
۶. نمای یک شکل ساختمان‌ها	۳.۸۵	۰.۵۵۸	۱۴.۱۸۲	۰.۰۰۰	
۷. وجود مراکز و مجموعه‌های تفریحی درون منطقه	۳.۴۰	۰.۴۸۸	۱۳.۳۲۴	۰.۰۰۰	

مقایسه با عدد ثابت ۳ یعنی سطح متوسط

گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	آماره t	Sig
۸. توجه به مبلمان محیط‌های جمعی و مسیرهای دسترسی در منطقه	۴.۰۰	۰.۵۷۱	۱۲.۳۷۴	.۰۰۰
۹. عادت کردن به محدوده زیستی	۳.۷۸	۰.۴۱۸	۳۰.۰۷۹	.۰۰۰
۱۰. اشتراک‌گذاری نظر سازنده در بهبود وضعیت سکونت	۴.۷۶	۰.۴۳۱	۲۸.۸۴۷	.۰۰۰
۱۱. وجود حوض و آب‌نما درون مجموعه	۴.۷۶	۰.۴۳۱	۲۸.۸۴۷	.۰۰۰
۱۲. وجود مکان‌ها و فضاهای خلوت و آرام	۳.۳۸	۰.۶۰۲	۴.۴۶۱	.۰۰۰
۱۳. ایجاد مبلمان متنوع و مطلوب در محیط‌های پیاده محور	۳.۹۸	۰.۵۵۲	۱۲.۵۳۳	.۰۰۰
۱۴. کیفیت خط آسمان و تراز ارتفاعی مناسب و اجتناب از مرتفع سازی‌های بی قاعده	۳.۲۶	۰.۴۸۶	۳.۷۷۵	.۰۰۰
۱۵. توجه به مصالح بومی در نما و ترکیب آن‌ها با همدیگر	۴.۰۶	۰.۵۴۹	۱۳.۶۲۹	.۰۰۰
۱۶. طراحی منطقه از نظر زیبایی و جذابیت	۴.۷۶	۰.۴۳۱	۲۸.۸۴۷	.۰۰۰
۱۷. وجود فضاهای جمعی و دوستانه	۴.۰۲	۰.۵۱۴	۱۴.۰۱۳	.۰۰۰
۱۸. فاصله و رعایت حریم و همسایگی برج‌ها	۴.۸۲	۰.۳۸۸	۳۳.۱۶۱	.۰۰۰
۱۹. طول مدت اقامت در منطقه و حس مالکیت‌پذیری	۴.۰۶	۰.۵۴۹	۱۳.۶۲۹	.۰۰۰
۲۰. وجود همکلاسی‌ها و همسالان	۴.۰۲	۰.۵۱۴	۱۴.۰۱۳	.۰۰۰
۲۱. استفاده از کنترل‌های امنیتی درون مجموعه	۴.۷۸	۰.۳۸۹	۳۳.۱۶۱	.۰۰۰
۲۲. امکانات منطقه‌ای از نظر تسهیلات و خدمات	۴.۷۸	۰.۴۶۴	۲۷.۰۸۷	.۰۰۰
۲۳. تراکم موجود از نظر ساکنین	۳.۳۸	۰.۵۶۷	۴.۷۳۵	.۰۰۰
۲۴. گشادگی و باز بودن فضایی محله از نظر بعد بصری	۳.۳۸	۰.۵۶۷	۴.۷۳۵	.۰۰۰
۲۵. وجود خاطرات گذشته در رضایت	۳.۹۸	۰.۴۷۳	۱۴.۶۳۹	.۰۰۰
۲۶. وجود المان‌های محیطی در مجموعه	۳.۹۱	۰.۴۱۴	۱۵.۰۱۳	.۰۰۰
۲۷. وجود فضای بازی بزرگ‌تر در برج‌های سکونت	۴.۷۸	۰.۴۶۴	۲۷.۰۸۷	.۰۰۰
۲۸. ایجاد مسیرها و پیاده‌روهای عریض	۳.۹۲	۰.۴۸۸	۱۳.۳۲۴	.۰۰۰
۲۹. وجود مکان‌ها، فضاهای شفاف و اجتناب از مصالح سنگین و ناشفاف در مجتمع‌های مسکونی	۴.۸۹	۰.۳۸۵	۳۳.۱۶۳	.۰۰۰
۳۰. امید به آینده زیستی بهتر	۴.۳۲	۰.۶۹۳	۳۳.۱۸۹	.۰۰۰

جدول ۱۲: عوامل متأثر از گویه‌های پژوهش و تعاریف برداشتی از آن‌ها

شاخصه‌ها	تعاریف	گویه‌های مربوط
صفات ذهنی اجتماعی	توجه به همسایگی‌ها و مدت اقامت و وجود همکلاسی‌ها و هم سن و سال‌ها	۹ (مدت اقامت)، ۲۵ و ۱۹ (حس تعلق و امنیت)
شخصی	توجه به مشارکت کودکان در امور زیستی و دخالت‌های آن	۴، ۵، ۱۰، ۱۷، ۲۰، ۲۳، ۲۸، ۳۰ (خصوصیات فردی)، ۲۰ (سن و جنسیت)، ۲۳ و ۲۸ (شرایط سکونت و امنیت)
فرهنگی	توجه به جلوه‌های حرایم و شخصی مکان زیستی	۱۲ (خلوت)، ۱۸ (قلمرو)، ۲۱ و ۲۹ (امنیت)

شاخصه‌ها	تعاریف	گویه‌های مربوط
صفات عینی محیطی	خواسته‌های زیبایی شناسانه، کارکردی و عملکردی و رفاهی و تفریحی	۱، ۲، ۳، ۸، ۱۱، ۱۱ و ۱۶ (چشم‌انداز)، ۲ و ۳ و ۷ و ۸، ۱۶، ۲۴، ۲۶، ۲۷، ۲۴ و ۲۴ (فضای باز سکونت‌ی)، ۸ و ۲۲ (مبلمان محیطی)، ۲۷ (ابعاد زمین و مساحت)
همسایگی	انعطاف‌پذیری، نمای ساختمان‌ها و چشم‌انداز و فضای سبز درون محدوده	۱۵، ۱۶، ۱۳، ۱۴، ۶ و ۱۴ و ۱۳ (انعطاف‌پذیری)، ۱۵ و ۱۴ و ۶ (نمای بناها)، ۱۶ (فضای سبز)

۱۰. تجزیه و تحلیل یافته‌ها

جهت تجزیه و تحلیل یافته‌ها شاخص‌های کلی با توجه به

آزمون t تک نمونه‌ای اعم از تاثیرات آن برآورد شد.

جدول ۱۳: مقایسه شاخصه‌ها

مقایسه با عدد ثابت ۳ یعنی سطح متوسط				
شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	آماره t	Sig
صفات ذهنی بعد اجتماعی	۴.۳۲	۰.۲۲۴	۴۱.۹۳۵	.۰۰۰
بعد شخصی	۴.۳۳	۰.۲۵۹	۳۵.۹۲۱	.۰۰۰
بعد فرهنگی	۴.۳۰	۰.۲۳۸	۳۸.۶۶۷	.۰۰۰
صفات عینی بعد محیطی	۴.۰۱	۰.۳۲۹	۲۱.۷۳۷	.۰۰۰
بعد همسایگی	۳.۵۸	۰.۲۲۶	۱۸.۳۱۷	.۰۰۰

مقادیر آماره t در سطح $(sig < 0.05)$ برای کلیه شاخص‌ها معنادار است. شاخص‌های اجتماعی، شخصی، فرهنگی، محیطی، همسایگی در رضایت کودک آرمان‌گرا (۱۱ تا ۱۵ سال) مجتمع‌های مسکونی نوساز شهر تنکابن دارای تأثیر معناداری در سطح ۹۹ درصد اطمینان می‌باشند. طبق محاسبه، مهم‌ترین عامل به ترتیب مربوط به بعد شخصی، اجتماعی، فرهنگی، محیطی و همسایگی می‌باشد.

۱۱. نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به‌دست آمده از جدول (۱۴) این چنین استنباط می‌شود که بعد شخصیتی و همچنین اجتماعی و فرهنگی در نقش صفات ذهنی برای کودک آرمان‌گرا به‌عنوان مؤثرترین عوامل در رضایت‌مندی سکونت‌ی در آپارتمان‌های مسکونی منطقه کریم‌آباد نقش مهمی دارد. از جهت صفات ذهنی بعد شخصیتی (سن و جمعیت همسالان موجود، امید به آینده زیستی بهتر و ایده‌آل‌تر

و غیره) بعد اجتماعی (مشارکت و نظر دادن ایده‌آل‌های محیطی کودک، مدت اقامت، هم محلی بودن، عادت کردن به محیط و غیره) بعد فرهنگی (خلوت و آرامش محیطی، قلمرو و محدوده جغرافیایی و غیره) و از جهت صفات عینی نیز توجه به شاخصه‌های محیطی (مبلمان، چشم اندازه‌ها و ابعاد زمین، مساحت و غیره) و همسایگی‌ها (انعطاف‌پذیری، فضای سبز و چشم‌اندازها، حریم خصوصی و نمای ساختمان‌ها و غیره) در رضایت کودکان نقش مهمی داشتند که به ترتیب اثرگذاری و با توجه به سن کودکان و قرار گرفتن در مرحله عملیات صوری شاخصه‌های آرمان‌گرایی آنان بیش‌تر به سمت صفات ذهنی گرایش داشته و در واقع اولویت انتخاب کودک آرمان‌گرا در نگاه کلی و خودجوش صفات ذهنی به‌عنوان صفات شخصی و اجتماعی می‌باشد ولی نمی‌توان گفت که مؤلفه‌های عینی از نگاه آنان نادیده گرفته می‌شوند و این موضوع فرض تحقیق را تأیید می‌کند.

1. Ross
2. David Smith
3. Aragonés, Juan Ignacio
4. Amérigo, María
5. Okocha
6. Beamish
7. Brandstetter
8. Rivlin
9. Piaget

۱۰. به مرحله حسی- حرکتی که شامل نخستین دوره رشد می‌باشد گفته می‌شود که شامل شش مرحله است و از صفر تا دو سالگی را در بر دارد.
۱۱. دومین مرحله رشد جسمی و ذهنی کودک است و به آن پیش عملیاتی می‌گویند؛ زیرا کودک قادر به فعالیت‌های پیچیده ذهنی نیست.
۱۲. حدود دو الی چهار سالگی است که در این دوره کودک به اساس مفهوم آموزی دست می‌یابد.
۱۳. حدود چهار الی هفت سالگی است. کودک در این دوره مسائل را به جای منطقی از طریق شهود حل می‌کند.
۱۴. هفت تا یازده سالگی را شامل می‌شود و به نوعی آغاز خودمحموری کودک است.
۱۵. از یازده تا پانزده سالگی دوره عملیات صوری نام دارد که در این مرحله کودک آرمان‌گرا و دارای نگاه انتزاعی است.

REFERENCES

- Abdul Mohit, M., Ibrahim, M., & Razidah Rashid, Y. (2010). Assessment of Residential Satisfaction in Newly Designed Public Low-Cost Housing in Kuala Lumpur, Malaysia. *Journal of J. Habitat International*, 34, 18-27. DOI: [10.1016/j.habitatint.2009.04.002](https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2009.04.002)
- Aiello, A., Ardone, R.G., & Scopelliti, M. (2010). Neighborhood Planning Improvement: Physical Attributes, Cognitive and Affective Evaluation and Activities in Two Neighborhoods in Rome. *Journal of Evaluation and Program Planning*, 33, 264- 275. DOI: [10.1016/j.evalprogplan.2009.10.004](https://doi.org/10.1016/j.evalprogplan.2009.10.004)
- Baba, Y., & Austin, D.M. (1989). Neighborhood Environmental Satisfaction, Victimization, and Social Participation as Determinants of Perceived Neighborhood Safety. *Journal of Environment and Behavior*, 21, 763-780. <https://doi.org/10.1177/0013916589216006>
- Behzadfar, M., & Ghazizadeh, N. (2011). Residential Open Space Satisfaction (Case Study: Residential Complexes in Tehran). *City Journal of Fine Art*, 43, 13-24. https://jfaup.ut.ac.ir/article_24681_en.html
- Bentley, I., Alcock, A., Murrain, P., McGlynn, S., & Smit, G. (2004). Responsive Environments: A Manual for Designers. (M. Behzadfar, Trans.). Tehran: IUST Publication, 17 th Edition. file:///C:/Users/SONTVA~1/AppData/Local/Temp/AAUD_volume_5_issue_8_nlm.xml
- Blinkert, B. (2004). Quality of the City for Children: Chaos and Order. *Journal of Children Youth and Environment*, 46(14), 99-11. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-367104>
- Brandstetter, M. (2011). Consumer Behavior Analysis of Real Estate Market with Emphasis in Residential Mobility, Choice and Satisfaction Brazilian Cases. *Journal of the Built & Human Environment Review*, 4(1), 56-80. <https://www.semanticscholar.org/paper/Consumer-Behaviour-Analysis-of-Real-Estate-Market-%E2%80%93Brandstetter/2746af03028cb25e1dfdc4d329ccfd59ca736a9c>
- Carp, F., & Carp, A. (1982). Perceived Environmental Quality of Neighborhoods: Development of Assessment Scales and Their Relation to Age and Gender. *Journal of Environmental Psychology*, 2, 295-312. DOI: [10.1016/S0272-4944\(82\)80029-7](https://doi.org/10.1016/S0272-4944(82)80029-7)
- Chawla, L., & Heft, H. (2002). Children's Competence and the Ecology of Communities: Functional Approach to the Evaluation of Participation. *Journal of Environmental Psychology*, 22, 201-216. DOI: [10.1006/jevp.2002.0244](https://doi.org/10.1006/jevp.2002.0244)
- Choudhury, I. (2005). A Conceptual Model of Resident Satisfaction with Reference to Neighborhood Composition. *Paper Presented at the World Congress on Housing, Pretoria, South Africa*, 34, 27-30, 2-5. DOI: [10.1006/jevp.2002.0244](https://doi.org/10.1006/jevp.2002.0244)
- Daroudi, M., Jahanshahloo L., & Shahriary, S.K. (2015). Maskane Mehr Residents Satisfaction Measurement by City Management Approach (The Case of Bustan Complex in New Hashtgerd City). *Journal of Urban Economics and Management*, 3(9), 125-141. <http://iueam.ir/article-1-110-en.html>
- Dempsey, N., Bramley, G., & Power, S. (2011). The Social Dimension of Sustainable Development: Defining Urban Social Sustainability. *Journal of Sustainable Development*, 19(5), 289-300. <https://doi.org/10.1002/sd.417>
- Friedman, H.L. (1989). The Health of Adolescents: Beliefs and Behavior. *Journal of Social Science and Medicine*, 29(3), 309-315. [https://doi.org/10.1016/S0882-5963\(96\)80052-2](https://doi.org/10.1016/S0882-5963(96)80052-2)
- Galster, G.C., & Hesser, G.W. (1981). Residential Satisfaction Composition and Contextual. *Journal of Environment and Behavior*, 13(6), 735-758. <https://doi.org/10.1177/0013916581136006>
- Gharehbaglou, M., Einifar, A., & Izadi, A.A. (2013). Children Interaction with Place in Outdoor Spaces of Residential Complexes (Case Study: Three Types of Residential Space in Tabriz City). *Journal of Fine Arts Magazine*, 18(2), 69-82. DOI: [10.22059/jfaup.2013.50535](https://doi.org/10.22059/jfaup.2013.50535)
- Gifford, R. (1999). Perception and Recognition Environmental, (N. Dehbashy, Trans.). *Architectural and Cultural Journal*, 2-3(1), 21-29. http://www.armanshahrjournal.com/jufile?ar_sfile=1026738
- Hamid, N., & Babamiriy, M. (2012). The Relationship between Mental Healths of Green Space. *Brought the Knowledge Magazine*, 4, 311-321. <http://armaghanj.yums.ac.ir/article-1-244-en.pdf>
- Hanachi, P., & Azad Armaki, M. (2012). Visual Perception of Chizar District by Chizarian Young Adults. *Journal of Studies on Iranian Islamic City*, (7), 87-97. http://iic.icas.ir/Journal/Article_Details?ID=59
- Hur, M., & Morrow-Jones, H. (2008). Factors that Influence Residents, Satisfaction with Neighborhoods. *Journal of Environment and Behavior*, 40(5), 619-635. <https://doi.org/10.1177/0013916507307483>
- Ibrahim Abass, Z., & Tucker, R. (2018). Residential Satisfaction in Low-Density Australian Suburbs: The Impact of Social and Physical Context on Neighborhood Contentment. *Journal of Environmental Psychology*, 56, 36-45. DOI: [orcid.org/0000-0001-9989-251X](https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2017.05.004)
- Lang, J. (2012). Creating Architectural Theory: The Role of the Behavioral Sciences in Environmental Design. (A.R. Eiyinfar, Trans.). Tehran: University of Tehran.
- Lawson, B. (2001). The Language of Space, Butter-worth-Heinemann. Architectural Press an Imprint of Butterworth-Heinemann Linacre House. 246 pages. https://www.academia.edu/32655993/The_Language_Of_Space
- Lin, S., & Li, Z. (2017). Residential Satisfaction of Migrants in Wenzhou, an 'Ordinary City' of China. *Journal of habitat International*, 66, 76-85. DOI: [10.1016/j.habitatint.2017.05.004](https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2017.05.004)

- Michelson, W. (1966). An Empirical Analysis of Urban Environmental Preferences. *Journal of the Amer Institute of Planners*, 31, 355-360. <https://doi.org/10.1080/01944366608978510>
- Mohammadpour Zarandi, H., & Daroudi, M. (2016). Ranking Components of Households Residential Movements Model Emphasizing on Economic View of Housing (Case Study: Seyed Khandan Neighborhood-Tehran District 3). *Journal of Urban Economics and Management*, 4(3), 38-55. https://iueam.ir/browse.php?sid=1&aid=461&slc_lang=en&ftxt=1
- Mozafari, N., Latifi, B., & Berkpoor, N. (2016). Measurement and Comparison of Satisfaction of Residents with Residential System (Case Study: Areas 3 and 11 of Tehran). *Journal of Urban Studies*, (17), 77-92. http://urb-studies.uok.ac.ir/article_16018_9735150a65c8d7caff1124b3c747cf68.pdf
- Naghdi, A., Balali, E., & Mohammadrezaee, F. (2016). Assessment of Residential Satisfaction in Hamadan City and Its Sociological Determinants. *Journal of Social Studies and Research in Iran*, 4(3), 455-476. <http://ensani.ir/file/download/article/20160216152147-9822-102.pdf>
- Naghizade, M. (2001). Qualitative Properties of Desirable Housing (Design Principles and Methods of its Education). *Journal of Sofeh*, 10(31), 90-103. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=46967>
- Rafieian, M., Asgari, A., & Asgarizadeh, Z. (2008). Units Residential Satisfaction Assessment of Navab Residen. *Journal of Human Geography Research*, (67), 53-68. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=94718>
- Rajabipoor, M. (2016). A Prerequisite for Factors Affecting the Sense of Security: Explaining the Various Aspects of Public Security and the Police, Proceedings, Research Deputy of the University of Police: 87-104. http://journals.police.ir/article_93884_2c5cdb025c5e52bc9da42f0e26db4138.pdf
- Rapaport, A. (2012). Culture, Architecture and Design, Locke Science Publishing Company. 137 pages. <http://www.egyptarch.gov.eg/sites/default/files/pdf/Books/Culture%20Architecture%26Design.pdf>
- Rokh, H. (2012). The Design of the Children's Orphans Children, Master's thesis, Faculty of Arts and Architecture, University of Guilan, Rasht, Iran.
- Shahbanian, P., & Haji Hosseini, M. (2014). Assessment of Residential Satisfaction in Sohail Neighborhood of Tehran. *Armanshahr Architecture & Urban Development Journal*, 7(13), 259-273. http://www.armanshahrjournal.com/article_33451_3d19236dde0564a5f1d01dfd94a470ee.pdf
- Simatwa, W., & Enose, M. (2010). Piaget's Theory of Intellectual Development and Its Implication for Instructional Management at Presecondary School Level, Department of Educational Management and Foundations, Maseno University, Maseno, Kenya. *Educational Research and Reviews*, 5(7), 366-371. <http://www.academicjournals.org/ERR2>
- Tebbi masroor, A., & Rezaee Moayed, S. (2015). Evolution Urban Satisfaction of the Quality of Living in the Residential Complex (Case Study Residential Complex of Hamadan). *Journal of Urban Management*, 14(40), 61-79. http://ijurm.imo.org.ir/browse.php?a_id=616&slc_lang=fa&sid=1&ftxt=1

نحوه ارجاع به این مقاله

صیادی، مژده؛ خوانساری، شیدا و ارمغان، مریم. (۱۳۹۹). سنجش شاخصه‌های رضایت‌مندی سکونت‌ی کودکان ۱۱ تا ۱۵ سال پسر در مرحله عملیات صوری آرمان‌گرا، مورد مطالعاتی: مجتمع‌های مسکونی نوساز کریم‌آباد در شهرستان تنکابن. نشریه معماری و شهرسازی آرمان‌شهر، ۱۳(۳۳)، ۱۳۷-۱۵۰.

DOI:10.22034/AAUD.2020.199650.1976

URL: http://www.armanshahrjournal.com/article_127674.html

